

EUROPA-KOMMISSIONENS SVAR

PÅ DEN EUROPÆISKE REVISIONSRETS SÆRBERETNING

Tilpasning af samhørighedspolitikens regler som reaktion på covid-19

Midlerne blev anvendt mere fleksibelt, men der er behov for overvejelser om samhørighedspolitikken som krisestyringsredskab

Indholdsfortegnelse

I. RESUMÉ AF KOMMISSIONENS SVAR.....	2
II. KOMMISSIONENS SVAR PÅ REVISIONSRETTENS VÆSENTLIGSTE BEMÆRKNINGER.....	3
1. De nationale myndigheders prioritering af krise- og genopretningsinstrumenterne.....	3
2. Parallel gennemførelse af forskellige finansieringsstrømme.....	3
3. Overvågning og rapportering.....	4
III. KOMMISSIONENS SVAR PÅ REVISIONSRETTENS ANBEFALINGER.....	4
1. Anbefaling 1 — Analyse af hensigtsmæssigheden af samhørighedspolitikken som et redskab til afhjælpning af budgetkriser.....	4
2. Anbefaling 2 — Nøje overvågning af REACT-EU-absorptionen for om nødvendigt at yde støtte med fokus på resultater.....	4

Dette dokument indeholder Europa-Kommissionens svar på bemærkninger i Revisionsrettens særberetning, jf. [finansforordningens](#) artikel 259, og offentliggøres sammen med den pågældende særberetning.

I. RESUMÉ AF KOMMISSIONENS SVAR

Da covid-19-krisen toppede, arbejdede EU-institutionerne sammen om at finde den bedste måde at støtte medlemsstater, som havde et akut likviditetsbehov. Ved at tillade anvendelse af de **tilgængelige midler fra samhørighedspolitikken** fra perioden 2014-2020 viste de to investeringsinitiativer som reaktion på coronaviruset sig at være til stor nytte for de nationale myndigheder. Revisionsretten anslår, at ca. 35 mia. EUR blev omfordelt på tværs af alle sektorer som følge af den nye fleksibilitet. Ifølge Kommissionens skøn blev ca. to tredjedele af dette beløb, dvs. ca. **23 mia. EUR¹**, omprogrammeret specifikt for at imødegå pandemiens virkninger, hovedsagelig til sundhedssystemet, finansiel støtte til små og mellemstore virksomheder og til oprettelse af midlertidige nationale ordninger med nedsat arbejdstid.

I 2021 modtog samhørighedspolitikken en supplerende finansiering fra NextGenerationEU-initiativet i form af **REACT-EU-midler til en værdi af 50,6 mia. EUR**. Denne supplerende finansiering støttede medlemsstaterne ved at øge deres likviditet og stille nye ressourcer til rådighed for at imødekomme krisebehov.

Kommissionen har hjulpet myndighederne med at navigere og finde synergier mellem alle de nye finansieringsværktøjer. Den behandlede alle anmodninger som en prioritet, hvilket gjorde det muligt hurtigt at godkende programændringer. Selv gennemførte foranstaltninger, der blev påbegyndt efter den 1. februar 2020, kunne refunderes og finansieres med 100 % over EU-budgettet, uden at der var behov for national medfinansiering. Der blev tilbudt fleksibilitet i gennemførelses- og revisionsrammerne, samtidig med at kravet om nøje overholdelse af gældende regler blev opretholdt. REACT-EU var det allerførste instrument, der blev anvendt under NextGenerationEU, og de første udbetalinger til medlemsstaterne fandt sted i juni 2021.

Som følge af den betydelige omprogrammering og den midlertidige anvendelse af EU's medfinansieringssats på 100 % blev den finansielle gennemførelse fremskyndet yderligere i 2020-2021: Udgiftssatsen steg til 73 % ved udgangen af oktober 2022, efter at Revisionsretten havde afsluttet sit revisionsarbejde.

Covid-19-pandemien medførte alvorlige forstyrrelser i medlemsstaternes økonomier og samfund, som risikerede at forværre regionale forskelle og den sociale ulighed. For at sikre, at samhørighedspolitikken på vellykket vis kunne forfølge sit langsigtede mål om at mindske de socioøkonomiske og territoriale forskelle, måtte politikken hurtigt tilpasse sig den bredere kontekst og håndtere pandemiens konsekvenser, der påvirker menneskers liv, virksomheder, investeringer og projektgennemførelse. Flexibiliteten under CRII og CRII+ var afgørende for at undgå yderligere forværring af forskellene mellem regionerne som følge af krisen, samtidig med at REACT-EU-midlerne blev investeret for at fortsætte den nødvendige støtte til sundhedspleje, virksomheder og arbejdstagere, og genopretningen blev forberedt i overensstemmelse med de grønne og digitale prioriteter.

Samhørighedspolitikken demonstrerede fuldt ud sin tilpasningsevne og fleksibilitet som en af EU's største investeringspolitikker i forbindelse med genopretningen efter krisen. Dette førte imidlertid ikke til, at samhørighedspolitikken blev et krisestyringsværktøj — den tilsvarende fleksibilitet var nøje afgrænset i den retlige ramme og begrænset i tid. Samhørighedspolitikken er fortsat først og fremmest en langsigtet investeringspolitik for social og økonomisk konvergens mellem de europæiske regioner i overensstemmelse med EU's prioriteter. Samhørighedspolitikken opfylder fortsat sin primære målsætning om at styrke den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed

og opfylde Unionens politiske prioriteter såsom den grønne og den digitale omstilling og vil fortsat gøre dette, navnlig under generationen af programmer for 2021-2027.

II. KOMMISSIONENS SVAR PÅ REVISIONSRETTENS VÆSENTLIGSTE BEMÆRKNINGER

1. De nationale myndigheders prioritering af krise- og genopretningsinstrumenterne

Det er Kommissionens opfattelse, at medlemsstaterne korrekt har prioriteret anvendelsen af krise- og genopretningsinstrumenter for at sikre, at de berørte operationer er tilpasset de nye omstændigheder, at ressourcer, der allerede er investeret, ikke går tabt, og at fondene bidrager til at begrænse pandemien indvirkning på samhørigheden. Det bemærkes også, at den supplerende finansiering under REACT-EU fremrykkede muligheden for at foretage investeringer tidligere end starten på programmerne for 2021-2027 med henblik på at slå bro over kløften mellem perioden 2014-2020 og perioden 2021-2027 og lette genopretningen².

2. Parallel gennemførelse af forskellige finansieringsstrømme

Kommissionen anerkender behovet for koordinering og komplementaritet i gennemførelsen af fondene under samhørighedspolitikken, navnlig REACT-EU og genopretnings- og resiliensfaciliteten.

Risikoen for dobbeltfinansiering afbødes i vid udstrækning af adskillige mekanismer og bestemmelser. Både medlemsstaterne og Kommissionen lægger særlig vægt på at undgå overlapninger. For det første må udgifter, der er medtaget i en betalingsanmodning vedrørende en af fondene, i henhold til artikel 63, stk. 9, i forordningen om fælles bestemmelser for programmeringsperioden 2021-2027 ikke medtages andetsteds under samme fond eller under et andet instrument. Dette håndhæves allerede i perioden 2014-2020 og overvåges nøje — og vil fortsat blive overvåget nøje — gennem revisionsaktiviteter. Denne bestemmelse fremhæves også kraftigt i de udvælgelseskriterier, der anvendes i medlemsstaterne ved udvælgelsen af deres projekter.

For det andet kræver programmeringsdokumenter, dvs. partnerskabsaftalen, programmerne og de territoriale planer for retfærdig omstilling, en beskrivelse af komplementariteten og synergierne mellem samhørighedspolitikken og andre EU-instrumenter med henblik på at undgå overlapninger og gøre det muligt at foregribe enhver mulig risiko for dobbeltfinansiering.

Både partnerskabsaftalerne for programmerne for 2021-2027 og de nationale genopretnings- og resiliensplaner indeholder en beskrivelse af komplementariteten med andre instrumenter. Dette anvendes som grundlag for yderligere koordineringsordninger for at sikre, at der sikres komplementaritet, og at synergier mellem de forskellige instrumenter udnyttes.

Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik og Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Inklusion blev behørigt inddraget i vurderingen af de genopretnings- og resiliensplaner, som medlemsstaterne har foreslået under genopretnings- og

² Se Revisionsrettens bemærkning 36 og tekstboks 2.

resiliensfaciliteten, hvilket sikrer fuld synergi og viden om medlemsstaternes mål under genopretnings- og resiliensfaciliteten og fondene under samhørighedspolitikken. Som led i de operationelle ordninger, der er indgået med Kommissionen, forpligter medlemsstaterne sig desuden til i fællesskab at afholde et årligt arrangement med interessenter for at drøfte komplementaritet, synergi, sammenhæng og konsekvens mellem gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen og de øvrige EU-programmer³.

3. Overvågning og rapportering

Kommissionen har offentliggjort 32 ikkeobligatoriske covid-19-indikatorer med henblik på at skabe større gennemsigtighed og ansvarlighed, når det kommer til anvendelsen af midler fra samhørighedspolitikken i forbindelse med sundhedspleje (herunder vaccination), virksomhedsstøtte og ordninger med nedsat arbejdstid. De er i vid udstrækning blevet anvendt af medlemsstaterne, hvilket har hjulpet myndighederne og Kommissionen med at overvåge og vurdere, hvordan midlerne fra samhørighedspolitikken, herunder midler fra REACT-EU, blev anvendt i forbindelse med pandemien.

Kommissionen er fortsat fast besluttet på at holde sine borgere orienteret om alle offentlige udgifter. Derfor oprettede Kommissionen tre interaktive dashboards under den åbne dataplatform⁴ om medlemsstaternes anvendelse af midler fra samhørighedspolitikken under krisen. Dashboardet indeholder oplysninger om medlemsstaternes udgifter, navnlig på de vigtigste områder — **sundhed, erhvervsliv og direkte støtte til mennesker**⁵.

III. KOMMISSIONENS SVAR PÅ REVISIONSRETTENS ANBEFALINGER

1. **Anbefaling 1 — Analyse af hensigtsmæssigheden af samhørighedspolitikken som et redskab til afhjælpning af budgetkriser**

Måldato for gennemførelsen: inden udgangen af 2024

Kommissionen accepterer anbefalingen.

2. **Anbefaling 2 — Nøje overvågning af REACT-EU-absorptionen for om nødvendigt at yde støtte med fokus på resultater**

Måldato for gennemførelsen: straks

³ Se Revisionsrettens bemærkning 40.

⁴ Coronavirus-dashboardet: EU's samhørighedspolitiske reaktion — REACT-EU-dashboard — Oversigt over samhørighedspolitikken's coronavirusindikatorer.

⁵ Se Revisionsrettens bemærkning 73-79.

Kommissionen accepterer anbefalingen.

Kommissionen vil fortsat foretage overvågning og yde støtte til forvaltningsmyndighederne i forbindelse med gennemførelsen af REACT-EU-prioriteterne. I den forbindelse vil Kommissionen identificere programmer med udgiftsproblemer og samarbejde med programmyndighederne for at maksimere REACT-EU-midlernes potentiale. I henhold til princippet om delt forvaltning er det op til medlemsstaterne at sikre, at de medfinansierede operationer effektivt bidrager til at nå målene og performancemålene.